

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๐ ๓๕๙๕ ๑๒๙๓

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือ Integrity and Transparency Assessment หรือที่เรียกว่าการประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐเครื่องมือหนึ่ง โดยเป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์มากกว่ามุ่งจับผิด เปรียบเสมือนเครื่องมือตรวจสุขภาพองค์กรประจำปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหา การดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการให้บริการสามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น โดยเกณฑ์การประเมินจะมีการประเมินในด้านการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต โดยเป็นการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา จึงได้ประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและมีมาตรการในการป้องกันความความเสี่ยงการทุจริตเพื่อยกระดับการดำเนินงานในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา ๒๕๖๗

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าโดยให้ เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำไม่เป็นการเพิ่มภาระงานวัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้องค์กรมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก

Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริตจะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับกระบวนการทำงานใหม่ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้า ประเด็นที่ไม่คุ้นเคยในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

พฤติกรรมและปัจจัยที่นำไปที่ทำให้เกิดการทุจริต

ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตจะประกอบไปด้วย ๓ ปัจจัยหลัก ดังนี้

๑. Pressure /Incentive แรงกดดันหรือแรงจูงใจ ซึ่งอาจจะมาจากความยากจน ความจำเป็นต้องใช้เงินการติดการพนัน การทำผลงานที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย หรืออาจเกิดจากความต้องการส่วนตัว อยากเลียนแบบคนอื่น เช่น ใช้ของแบรนด์เนม ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เป็นต้น

๒. Opportunity โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน

๓. Rationalization การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ หมายถึง จิตใต้สำนึกของคนรู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี แต่ เมื่อมีแรงกดดัน มีโอกาสที่จะทำทุจริต ก็จะหาเหตุผลสนับสนุนหลอกตัวเองหลอกผู้อื่นว่าไม่ผิด เช่น แเค่ยม ชั่วคราวเดียวเอามาคืน เป็นต้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายเพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ความรุนแรงของผลกระทบ และระดับความเสี่ยง

ตารางอธิบายโอกาสเกิดเหตุการณ์

ระดับ (Level)	คำจำกัดความ (Definition)	
	โอกาสและความน่าจะเป็น (Opportunity and Probability)	ความถี่ (Frequency)
5 สูง (high)	มีโอกาสเกิดขึ้นสูง (มากกว่า50%)	ภายใน 1 สัปดาห์ เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง
4 ค่อนข้างสูง (Nearly High)	มีโอกาสเกิดขึ้นค่อนข้างสูง (31 - 50%)	ภายใน 1 เดือน เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง
3 ปานกลาง (Medium)	มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในบางครั้ง (11 - 30%)	ภายใน 1 ปี เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง
2 ค่อนข้างต่ำ (Nearly Low)	แทบจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้น (6 - 10%)	มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง
1 ต่ำ (Low)	เกิดขึ้นได้ยากมาก (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5%)	เหตุการณ์นี้ไม่เคยเกิดขึ้น หรือ มากกว่า 3 ปี เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง

ผลกระทบจากเหตุการณ์ (Impact)

ระดับ (Level)	ด้านการดำเนินงาน	ด้านภาพลักษณ์	ด้านกฎหมายและข้อบังคับ
5 สูง (high)	การให้บริการหยุดชะงัก ตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป ส่งผลกระทบ ต่อผู้ใช้บริการ อย่างมาก	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบ ผ่านช่องทาง สื่อมวลชน และสังคม ออนไลน์ มากกว่า 3 วัน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อบังคับหรือกฎหมาย หรือสัญญาหรือข้อตกลงและมีผลตามมาในทางปฏิบัติที่รุนแรง ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี ก่อให้เกิดความเสียหาย ด้านการเงิน
4 ค่อนข้างสูง (Nearly High)	การให้บริการหยุดชะงัก ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ส่งผลกระทบ ต่อ ผู้ใช้บริการอย่าง อย่างมีนัยสำคัญ	มีการเผยแพร่ข่าว ทางลบ ผ่านช่องทาง สื่อมวลชน และสังคม ออนไลน์ 3 วัน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ ข้อบังคับหรือกฎหมาย หรือสัญญาหรือข้อตกลง และมีผล ตามมาในทาง ปฏิบัติที่รุนแรง ก่อให้เกิด ความเสียหายด้าน การเงิน แต่ไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี
3 ปานกลาง (Medium)	การให้บริการหยุดชะงัก ไม่เกิน 12 ชั่วโมง ส่งผลกระทบ ต่อ กระบวนการ ภายในและส่งผลกระทบ ต่อผู้ใช้บริการเล็กน้อย	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบ ผ่านช่องทางสื่อมวลชน และสังคมออนไลน์ 2 วัน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อบังคับหรือกฎหมาย หรือสัญญาหรือข้อตกลงไม่ ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีและไม่ ก่อให้เกิดความเสียหายด้าน การเงิน แต่ต้องชี้แจงต่อ หน่วยงานกำกับดูแลอย่าง เป็นทางการ
2 ค่อนข้างต่ำ (Nearly Low)	การให้บริการหยุดชะงักไม่ เกิน 5 ชั่วโมง ส่งผลกระทบ ต่อกระบวนการภายใน แต่ ไม่ส่งผลกระทบ ต่อ ผู้ใช้บริการ	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบ ผ่านช่องทางสื่อมวลชน และสังคมออนไลน์ 1 วัน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ ข้อบังคับหรือกฎหมาย หรือ สัญญาหรือข้อตกลง ไม่ ถูก ฟ้องร้องดำเนินคดี ไม่ ก่อให้เกิด ความเสียหายด้าน การเงิน ไม่ต้องชี้แจงต่อ หน่วยงานกำกับดูแล
1 ต่ำ (Low)	การให้บริการไม่หยุดชะงัก ไม่ส่งผลกระทบ ต่อ ผู้ใช้บริการ	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว ทาง ลบ และไม่มีการ เผยแพร่ ข่าวผ่าน ช่องทาง สื่อมวลชน และ สื่อสังคม ออนไลน์	ปฏิบัติตามกฎหมายหรือ กฎระเบียบหรือข้อบังคับ หรือสัญญาหรือข้อตกลง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

เกณฑ์ระดับความเสี่ยง		ความหมาย
สูง (H: High)	(20-25)	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญสูงมากจำเป็นต้องได้รับการจัดการทันที
ค่อนข้างสูง (NH: Nearly High)	(10-16)	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญสูง จะต้องได้รับการจัดการในลำดับถัดมา
ปานกลาง (M: Medium)	(5-9)	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญและต้องติดตามการปฏิบัติตามมาตรการจัดการความเสี่ยงที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันอย่างเคร่งครัด
ค่อนข้างต่ำ (NL: Nearly Low)	(3-4)	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญน้อยอยู่ในระดับที่ผู้บริหารยอมรับได้ แต่ต้องติดตามอย่างสม่ำเสมอ
ต่ำ (L: Low)	(1-2)	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญน้อยอยู่ในระดับที่ผู้บริหารยอมรับได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจ เกิดขึ้น จากการดำเนิน โครงการ (ขั้นตอน/กิจกรรม)	ระดับของ ผลกระทบ (1 - 5)	มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	การดำเนินการเพื่อการจัดตาม มาตรการป้องกันเพื่อไม่เกิด การทุจริต	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ/ ระยะเวลา แล้วเสร็จ
การจัดซื้อ จัดจ้าง	หัวหน้า/เจ้าหน้าที่พัสดุ เลือกซื้อร้าน ที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ ตนเองคุยได้ง่ายเพื่อรับผลประโยชน์/ สินบน	๔	๑. ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการ จัดซื้อจัดจ้าง ๒. เข้มงวดในการตรวจรับ พัสดุหรือการจ้าง	1.มีการกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการให้คะแนน ด้าน เทคนิคในชัดเจนและมีการ ประกาศลงในข้อกำหนด การ จัดซื้อจัดจ้าง TOR 2. โครงการหรือการจัดซื้อ จัดจ้างโดยใช้วิธีการ เฉพาะเจาะจง เปิดโอกาส ให้ ผู้รับจ้างรายใหม่เข้ามา มีส่วน ร่วมในการดำเนินงาน	จำนวนเรื่อง ร้องเรียนการ ทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	กองคลัง ๑ ต.ค. ๒๕๖๖ – ๓๐ ก.ย.๒๕๖๗
การบริหารงาน บุคคล	มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือ บุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์/ สินบนเข้ามาทำงาน	๒	๑. มีการประกาศรับสมัคร และดำเนินการคัดเลือก อย่างโปร่งใสและตรวจสอบ ได้	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบโดย ไม่ขัดต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ต่างๆที่เกี่ยวข้อง	จำนวนเรื่อง ร้องเรียนการ ทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	สำนักปลัด ๑ ต.ค. ๒๕๖๖ – ๓๐ ก.ย.๒๕๖๗

การอนุมัติ...

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจ เกิดขึ้น จากการดำเนิน โครงการ (ขั้นตอน/กิจกรรม)	ระดับของ ผลกระทบ (1 - 5)	มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	การดำเนินการเพื่อการจัดตาม มาตรการป้องกันเพื่อไม่เกิด การทุจริต	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ/ ระยะเวลา แล้วเสร็จ
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาต ของทางราชการ	มีการรับสินบน/ผลประโยชน์จาก บุคคลที่มาขออนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการเพื่อแลกกับการพิจารณา อนุมัติ/อนุญาต บางรายที่ คุณสมบัติ ไม่ถูกต้องครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์	๔	๑. จัดทำคู่มือประชาชน ๒. กำหนดขั้นตอน ระยะเวলাกำหนดเสร็จ การ ขออนุมัติ อนุญาตตามคู่มือ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ความสะดวกฯ	1.ผู้บังคับบัญชามีการ ควบคุม และติดตามการ ทำงานอย่าง ใกล้ชิดมีการ สอบทานและ กำกับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด	จำนวนเรื่อง ร้องเรียนการ ทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	สำนักปลัด/ กองคลัง/ กองช่าง ๑ ต.ค. ๒๕๖๖ – ๓๐ ก.ย.๒๕๖๗
การใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การ ให้บริการตาม ภารกิจ	มีการรับสินบน/ผลประโยชน์จาก บุคคลที่มาใช้บริการตามภารกิจของ หน่วยงานเพื่อแลกกับการดำเนินงาน	๔	๑. จัดทำคู่มือประชาชน ๒. กำหนดขั้นตอน ระยะเวลาที่กำหนดเสร็จ การ ขออนุมัติ อนุญาตตามคู่มือ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ความสะดวกฯ	1.ผู้บังคับบัญชามีการ ควบคุม และติดตามการ ทำงานอย่าง ใกล้ชิดมีการ สอบทานและ กำกับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด	จำนวนเรื่อง ร้องเรียนการ ทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	สำนักปลัด/ กองคลัง/ กองช่าง ๑ ต.ค. ๒๕๖๖ – ๓๐ ก.ย.๒๕๖๗
